

Beszámoló a XVII. Pedagógiai Értékelési Konferenciáról (PÉK 2019) Szeged, 2019. április 11-13.

A Szegedi Tudományegyetem Neveléstudományi Intézete és Neveléstudományi Doktori Iskolája, valamint az MTA–SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport szervezésével 2019. április 11–13. között került megrendezésre a XVII. Pedagógiai Értékelési Konferencia (PÉK). A konferencia 2003 óta évente meghívja a pedagógiai értékelés területének kutatóit s a vonatkozó tudományos eredmények iránt érdeklődőket. Már a kezdetektől jellemző az a szándék, hogy a konferencia országos és nemzetközi szinten is teret adjon a tudományos diskurzusnak. A rendezvény rendszerint szegedi szervezésű, a plenáris előadásokon nemzetközileg elismert, gyakran külföldről érkező kutatók szólalnak fel. 2012 óta a konferencia kétnyelvű, a tudományos eredmények bemutatása a magyar mellett angol nyelven történik.

A megnyitó angolul hangzott el, ahol először a konferencia elnöke, Molnár Edit Katalin köszöntötte a résztvevőket, majd átadta a szót Kónya Zoltánnak (az SZTE rektorhelyettesének), Gécseg Zsuzsannának (az SZTE oktatási dékánhelyettesének), majd Csapó Benőnek (az SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola vezetőjének, a konferencia alapítójának). A köszöntőn középpontba került a konferencia kétnyelvűségének ténye, ugyanis ez alkalommal az elfogadott idegen nyelvű előadások száma meghaladta a magyar nyelvűekét.

Számos külföldi vendég érkezett például Finnországból, akik közül Patrik Scheinin, a Helsinki Egyetem Magatartástudományi Karának vezetője tartotta meg az első plenáris előadást a finn érettségi rendszer változásainak tanulságairól (*Reforming the Matriculation Examination in Finland: Problems, Prospects and Conclusions for Europe*). Az előadás kérdéseket vetett fel, s a hazai kollégákat közös gondolkodásra hívta. Mi az a műveltségi szint, tudásszint, amelyet érdemes és reális elvárni a tanulóktól? Mely tantárgyaknak volna igazán fontos megjelenni az érettségi vizsgán? Összesen mennyi tantárgyból lenne valóban szükséges vizsgát tenni? Milyen típusú teszt lehet alkalmas a megbízható és valid vizsgáztatáshoz? Az egyértelmű válaszok helyett az elmúlt évek finn megoldási irányainak bemutatása történt, amelyek jelentősen eltérnek a hazánkban megszokottól. A finn érettségizők mozgástere nagyobb: a vizsgákon szerzett érdemjegyek és a vizsgára megválasztott érettségi tárgyak hányadosából egy összesített pontszám

képezhető, amely a felsőfokú továbbtanulás alapja. Finnország digitalizált érettségít vezetett be, ezzel számos lehetőséget (így például az adaptív tesztelést) megteremtve. Kihívást jelent ugyanakkor továbbra is például az automatizált pontozás szakszerű megoldása, különösképp a nyílt végű kérdések esetén.

A konferencia középső egységében a Springer gondozásában 2019-ben megjelent *International Handbook of Mathematical Learning Difficulties: From the Laboratory to the Classroom* című könyv bemutatójára került sor, mely kötetnek világszerte a matematikatanulással, illetve a tanulási nehézségekkel foglalkozó, összesen 99 kutató a szerzője. E program keretein belül felszólaltak a szerkesztők: Annemarie Fritz, Vitor G. Haase és Pekka Räsänen; továbbá a szerzők közül Rausch Attila és Molnár Gyöngyvér. A 843 oldalas könyv 46 fejezetből és öt részből áll. A könyv szerkezetével összhangban e hat tágabb témakör főbb mondanivalóit ismertette a könyvbemutató. Az alábbiakról volt szó: 1. a számfogalom megértésének fejlődése különböző nézőpontok alapján, 2. a matematika tanulása és annak nehézségei a világban, 3. a matematikatanulás nehézségeinek kognitív, motivációs és emocionális alapjai, 4. az aritmetikai készségek fejlődésének nehézségei, valamint 5. a matematika tanulási nehézség felismerése és intervenciós lehetőségei. A könyv különbséget tesz a matematika tanulási nehézség és diszkalkulia között, rámutatva arra a világszerte jellemző paradoxonra, mely szerint a jó matematika teljesítménnyel rendelkező országokban alacsony a motiváció, míg az alacsony teljesítményű országokban magas.

A második plenáris előadás során Halász Gábor, az ELTE Pedagógiai és Pszichológiai Kar egyetemi tanára, a Felsőoktatás- és Innovációkutatás Csoport vezetője, az oktatási innovációk mérési modelljét mutatta be szintén angolul (*Measuring innovation in education: Theoretical framework and survey outcomes*). Az Innova kutatás esettanulmányokon és kérdőíves vizsgálaton alapuló, kevert (kvalitatív és kvantitatív) módszertanú vizsgálatsorozat, mely a mikroszintű (intézményi) és a makroszintű (rendszerszintű) innovációk, változások közötti összefüggéseket vizsgálja. Az előadás metaforákkal érzékeltette az egyes lehetséges helyzeteket, például üres vasdoboz (alacsony innovációs aktivitás mindkét szinten), gyöngy a vasdobozban (alacsony innovációs aktivitás makroszinten, de magas mikroszinten). A bemutatott kategóriákkal a *top-down* mellett a *bottom-up* változások is kifejezhetők, ennek vizsgálata pedig ugyancsak célja az elméleti kereteivel ismertetett projektnek.

A háromnapos konferencián kilenc angol nyelvű és kilenc magyar nyelvű tematikus szekció, valamint két angol nyelvű szimpózium is gazdagította a programot. A rendszerint két-két párhuzamos szekcióban, összesen 45 angol és 36 magyar nyelvű előadás hangzott el az alábbi témákban (a teljesség igénye nélkül): a tanulás szociális és kognitív aspektusai, tanulási motiváció, anyanyelvi és idegen nyelvi kutatások, nyelvtanítás, a 21. századi készségek, pedagógiai diagnosztika, társadalomtudományi műveltség, zenei nevelés, egészség és jóllét az iskolában, oktatási rendszer, tantárgypedagógia, a tanárok

szakmai háttere, szelf és közösség működése. A konferenciát lezáró beszédében Molnár Edit Katalin Dancs Katinkával (a konferencia titkárával) köszönetet mondtak a konferencia megvalósulását lehetővé tevő valamennyi kollégának, a konferencia résztvevőinek, majd jelképesen átadták a szervezői feladatokat a konferencia következő évi elnökének. A 2019-ben publikált absztraktkötet az alábbi linken elérhető: http://edu.u-szeged.hu/pek2019/download/CEA_2019_PROGRAMME_ABSTRACTS.pdf

Kiss-Kovács Renáta